

Verantwoorde verwerking Japanse duizendknoop noodzakelijk

Uit de serie 'Invasieve exoten in Nederland'

Japanse duizendknoop is een sterk woekereend kruid. Zodra deze plant zich ergens heeft gevestigd en voldoende licht heeft, is deze zeer moeilijk weer weg te krijgen. De plant tast infrastructuur aan en overwoekert de groene ruimte. Gecontroleerde verwerking bij het beheren en bestrijden van Japanse duizendknoop is erg belangrijk. Het verwijderen en afvoeren van plantmateriaal naar een composteerinrichting is een bewezen methode om zaden af te doden en op deze manier risico's van verdere verspreiding te minimaliseren.

Herkenning en verspreiding

Japanse duizendknoop is een vaste plant, die een diepe wortel heeft. De stengel is hol en kan tot wel 3 meter hoog worden. De plant is te herkennen aan bladeren met een platte onderkant, zigzag takken en een paars/rood gespikkelde stengel. Tijdens het winterseizoen sterft de plant af, maar onder de grond blijven de wortelstokken doorgroeien. Hierdoor is de plant zeer moeilijk te bestrijden. Japanse duizendknoop verdrukt inheemse planten en is daarom een bedreiging voor de biodiversiteit. Op internationaal niveau staat deze plant in de top 100 van de meest invasieve soorten. In Nederland zorgen de holle stengels van de plant voor aantasting van dijken, funderingen, infrastructuur en overwoekering van de groene ruimte.

Een invasieve exoot is een plant, boom of struik die van nature niet in Nederland voorkomt en een bedreiging vormt voor bijvoorbeeld de volksgezondheid of de biodiversiteit in de groene ruimte, zowel voor andere planten als dieren.

Op de vestigingslocatie is zeer intensief, meerjarig onderhoud nodig om verspreiding zo minimaal mogelijk te houden. Dit kan onder andere door stelselmatig de bovengrondse delen en jonge spruiten weg te halen in combinatie met (chemische) bestrijding van de wortels. Alleen uitgraven blijkt weinig effect te hebben. Wortelfragmenten en stengels kunnen namelijk al vanaf 0,7 gram uitgroeien tot een volwaardige plant, wanneer een knoop aanwezig is. Toch is belangrijk dat bestrijding plaatsvindt, zodat de kans op verspreiding zo laag mogelijk is.

Bij machinaal maaien verspreiden plantenresten zich vaak in de directe omgeving en ook kunnen plantenresten op de machine achterblijven die onbedoeld later op een andere plaats op de grond terecht komen. Deze vorm van maaibeheer is momenteel waarschijnlijk in Nederland de voornaamste bron van verspreiding. Daarnaast is het verplaatsen van grond met daarin wortelstokken van duizendknoop een belangrijke manier waarop verspreiding plaatsvindt. Met de toename van het aantal plekken waar Japanse duizendknoop voorkomt, neemt daarmee ook de kans op nieuwe verspreidingen exponentieel toe.

Vanuit de wetgeving is het onder bepaalde voorwaarden mogelijk om bepaalde stromen groenafval, waaronder berm- en slootmaaisel, op het (naastgelegen) land aan te brengen (Vrijstellingsregeling Plantenresten en Tarragrond). Dit lijkt een kosteneffectieve oplossing, maar is echter zeer onverstandig vanwege het risico op verspreiding van nog actieve zaden van de invasieve exoten. Daarmee lopen kosten in de toekomst alleen maar op omdat het probleem zich hierdoor uitbreidt.

Gecontroleerde verwerking

Gecontroleerde verwerking van de Japanse duizendknoop is dus van groot belang. Het verwijderen en afvoeren van het plantmateriaal naar een composteerinrichting is de meest kosteneffectieve, bewezen methode om de risico's op verdere verspreiding te minimaliseren. Daarnaast is het maaisel uitermate geschikt om te verwerken tot een kwalitatieve bodemverbeteraar. Professionele composteerinrichtingen werken met (gecertificeerde) systemen van kwaliteitsborging. De combinatie van hoge temperaturen, optimale vochtigheid en regelmatige omzetting zorgen voor een adequate processturing. Dit proces zorgt voor hygiënisering van het compostierend materiaal. Tijdens het composteerproces, dat gemiddeld twee tot drie maanden duurt, zijn temperaturen tussen de 55 tot 70 °C aanwezig. Uit onderzoek is gebleken dat de groei van wortelstokken van Japanse duizendknoop effectief stopt bij verhitting boven 55 °C gedurende drie dagen. In Nederland is inmiddels ook praktijkervaring opgedaan met het verwerken van Japanse duizendknoop in composteringen. Hieruit blijkt dat de kwaliteitsborging van het composteringsproces dermate goed werkt dat afdoding van dit onkruid gegarandeerd kan worden.

In Nederland bestaat een uitgebreid netwerk van composteerinrichtingen.

Een overzicht van deze inrichtingen waar u terecht kunt voor gecontroleerde compostering van invasieve exoten en andere organische reststromen, staat op www.bvor.nl of www.biomassawerven.nl.

Andere invasieve exoten in deze serie:

- Reuzenbereklaauw
- Reuzenbalsemien
- Grote waternavel
- Waterteunisbloem